

sosalurinn

telf. 147 20. 118 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurinn

Útgevri: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosialurinn
Prent: Dimmalætting

Vit skilja Dimmu væl

TAÐ VAR VIÐ stórum áhuga, at oddagreinin í Dimmalætting hósdagin varð lísín. Hon bar heiðið SOLTIN POLITIKKUR. Mundi nú nýggi blaðstjóriin á Dimmu vera greiðir yvir, hvussu soltin politikkurin, núverandi landsstýrið við sambandsflokkinum á odda rekur? Men gakk. So var ikki. Oddagreinin snúi seg um undanfarna landsstýrið.

HÓAST BLAÐSTJÓRASKIFTIÐ á Dimmalætting herfyri er politiska kósín hjá blaðnum — ella rættari tórvandi politiska meðvitið — einki broytt. Tað høvdu vit ikki væntað, men loyvt er at vóna. Nýggi blaðstjóriin er hinum gamla so líkur við at siga minst møguligt, fyri ikki at siga einki, um tann »politik« sum núverandi samgongan — sparilandsstýrið, borgarliga alternativíð — rekur, men hevur nóg stórri áhuga at siga frá gerðum hjá undanfarna landsstýrinum.

FYRI SO VÍTT skilja vit Dimmu væl. Fyri tað fyrsta er veruliga nógv at siga og skriva um undanfarna landsstýrið, tá talan er um skilgáðan og nýskapandi politikk. Fyri tað næsta er veruliga so evarskalítið at siga um hetta landsstýrið, um talan skal vera positiv. Vit skilja tí Dimmu í royndum hennara at fáa fólk at gloyma, at vit hava fingið eitt nýtt landsstýrið, og við tí ein nýggjan »politik« Vit ivast heldur ikki í, at tað eru stóðugt fleiri, sum fegin vildu gloymt, at vit hava fingið eitt nýtt landsstýri, men tilkum »dagdreymum« — um enn góðir — liva vit ikki leingi av.

UNDANFARNA landsstýrið hevði eina ávís, nýskapandi politiska kós. Postverkið varð yvirtikið og stórliga útbúg. Nógv arbeiðs-pláss og fleiri inntøkur til landið. Skúlin fekk færoyskt grundarlag at virka á. (Nakað sum sambandsflokkurin ræðist). Vit finga dagpeningaskipanina, og heimahjálpin var útbúgd. Samferðslan oyggjanna millum, bæði sjóvegis og eftir landið, varð útbúgd sum ongantíð fyrr. Hetta skapti arbeiði og trivnað á smábýgdunum. (Her hevur sambandslandsstýrið steðgað øllum framburði). Undanfarna landsstýrið skapti alternativan vinnuveg í uttanlandssiglingini. (Hesum fekk borgarliga alternativíð steðgað). Vitundu hildið á, men lat tað vera nóg mikið fyri hesa ferð.

HVAT VAR TÁ alternativíð hjá sambandsflokkinum. Jú at seta á stovn arbeiðsloysis-trygging. Alt gott um eina slíka, men er tað ikki betri, at vit royndu at skapa arbeiði til allar hendur — eisini við almennum fyritakssemi — heldur enn at senda fólk á sosialkontórið?? Tað megnaði undanfarna landsstýrið. Hvat megna hetta? ONKI!

Grannskoða seg sjálvar

Tað er sannroynd, at hitt almenna í Føroyum bert hevur triggrar privatar grannskoðarar at velja í. Teir tveir teirra eru samstundis leiðandi politikkarar innan ta samgongu, sum í lötuni situr við valdinum her á landi.

Hetta er lögð á mangan hátt.

Fyrst tí her er tala um tveir menn, Jógvan Sundstein og Paula Ellefsen, sum ongantíð hava forsømt at rakka tað almenna niður og altið eins og teirra stóra fyrimynd í óflýggjaskapi Óli Breck-

mann hava teir nýtt høvi til at klavja niður á samfelagið.

Hetta forðar teimum opinbert ikki í at mjólka tí almenna har tað yvirhøvar letur seg gera!

Næst er hetta lögð, tí eingin kann revidera seg sjálvan á ein hátt so vit skattaborgarar kenna okkum tryggja. Hugsit tykkum framferðina: Pauli Ellefsen hevur hægstu leiðslu og ábyrgd av landsins umsiting. Eina ferð um árið sendir hann ein stóran part av hesari umsiting til Grann-

skaðaravirkið Pauli Ellefsen til revidering!

Ein onnur farca sum dagliga má fara fram í Tinganesi er henda: Landsstýrið hevur fund. Á skránni eru umsóknir um skattalætta. Fyrstu 50 umsóknirnar eru skrivadar á Grannskoðaravirkinum Pauli Ellefsen. Tær næstu 50 eru skrivaðar á Grannskoðaravirkinum P/f Jógvan Sundstein! Tann reina komedia! Hetta hevði onga aðra staðir gingið uttan í Føroyum.

Hesir somu harrar hava síni bløð, sum nú í eina

hálsa öld hava kappast um føyameistararheitið í skendskheitum og útspilling. Serliga blað Sundsteins Dagblaðið er vorið gitið um Norðanland fyri sína heilt óvanliga fulu tilsvining av hampafólki. Hetta blað hevur við Dimmu á baki spesialiserað seg í at halda í nakkan á tí sokallaða almenna, sum tað er eydnast at skapa stórt misálit á millum manna. Men hesi víðurskipti nevna bløðini teirra einki um!

Skattgjaldari

Hin svarta røddin

Oddagreinin í Dagblaðnum seinasta friggjadag setir kósina hjá tí »borgarliga alternativinum« út í kortið. Ella er hetta bert kósín hjá ytra høgna í føroyskum politikki?

Fólk yppa eksl. Eisini fólka-floksfólk. Eingin annar fólka-floksmaður visir á nakað annað. Sostatt má niðurstøðan verða, at hetta er ætlanin hjá »borgarliga alternativinum«.

Og nú skal ruddast upp. Og tað við lit. Tí, sum hann sigur, skal nógur meining vera í eini liberalari stjórni, batir ikki at umsita eina meira og minni vinstrahalla lögávu, sum hevur elvt til skeivleikarnar í samfelagnum seinastu 15 árin. (Tey seinastu sjei hevur fólkaflokkurin sitið í stjórni...)

Hvat mælir Dagblaðið so »borgarliga alternativíð« til at gera?

Jú, fakfelagslógávan skal liberaliserast, soleiðis at vit sleppa undan eksklusiv-sáttmálum. T. v. s., at tað stendur upp til fólk sjálvi um tey vilja organisera seg í eitt fakfelag ella ikki. V. ø. o. skal ábyrgdin — ella maktin eftir borgarligum sjongri — takast frá fakfelagunum. Men tey, sum vilja standa uttanfyri fakfelagunum, skulu kortini njóta gott av teimum søndum, sum fakfelagini hava vunnið limunum!!!

Haraftrat er skulaskipanin eftir Dagblaðsins tykki ov kostnaðarmikil í mun til samfagssorkuna og Føroyar hava ikki ráð til pedagogiska slaraffenlandið. (Hvat tað so er).

Annars mælir oddagreinin til at endurskoða heilsuverkið í samband við umlegging av studningskipanini, eins og sagt verður, at almannalógávan skal um-

leggjast til eina tryggingarskipan fyri pensiónir og veitingar.

Og so endar hin mikli friylty demokraturn, sum virðið øll fólk og allar meiningar, oddagreinin við at boða frá, at sotsúpanartosið um illa stødd má steðgast, eins og nökum skulu vit ikki lurtu eftir, meðan onnur skulu fáa stólin fyri húrarnar. (Her man helst vera talan um illavorðnar og nassandi pedagogar, sosialarævarar ella kanska sáláfrøðingar?).

Ja, men hetta er ikki tað ringasta. Ó. B. hevur fylt siðurnar í Dagblaðnum við, vil onkur siga. Nei, kanska ikki, men vit eru noyðd alla tíðina at vera á varðhaldi fyri hesum »odemokratiska, hatska, høgrevanda áganginum og verja tey rættindi og tær sømdir, sum vunnin eru.

Men hvat inniheldur reseptin hjá Dagblaðnum. Tað kunnu vit bert ilgita okkum:

Skal sparast á skulaskipanum, má lærara- og næmingatalið helst setast niður! T. v. s. færri skulu sleppa at ganga í skúla. Tað letur seg lætt gera. Tað er bara at gera tað truplari hjá vanligum fólki at hava bærni í skúlanum — bærni kunnu aftur gjalda fyri bøkurnar, leggja skulabarnakoyringina frá smábýgdunum niður ella lata foreldriin gjalda beinleiðis fyri hana, gera kvøtingar í framhaldsdeildini, so færri sleppa at halda fram og útbúgva seg viðari, hækka næmingakvøtingin í flokkunum, gera minni og vónaligari skúlar og foreldriin kunnu sjálvi læra bærni at lesa og skriva á smábýgdunum, har tað er ikki fleiri enn eini fyra fimm skúlabørn!!! Ella hvat

vil Óli?

Um hetta er politikkurin, sum »borgarliga alternativíð« vil, so kann upplýstast fyri teimum, sum ikki hava uppdagð tað, at so skal skulaskapurin aftur bert halgast teimum, sum »av eini ella aðrari« orsök eru betur fyri í samfelagnum. Fólk, sum hava pening og møguleika at geva børnum teirra moralskan stuðul at ganga í skúla og fáa sær eina ella aðra útbúgving.

Eg tori ikki at gita, hvat kann gerast á heilsuokinum. Men longu hava røddir ljóða, at høvdu vit hetta og hatta tólið, kundu vit lekt hesa og hasa sjúkuna ella sjúklingin. Heilsuverkið skal kanska ikki fáa lut í framburðinum innan heilsuvísindina? Ella skulu skerjingar av starvsfólkum fara fram, ella skulu fleiri inn á hvarja sjúkrastovu, ella skal kosturin minkast og gerast vónaligur, ella skulu samfaglsins toppenir skerst niður. Ella skulu vit leggja sjúkara og heilsupolitikkin heilt um, sum roynt hevur verið — haldi eg — í Onglandi, har fólk liggja heima í stóri mun og fáa so vitjan av læknum og sjúkrasysturum? Eg spyrji bara. Tað hevði verið stuttligt at fingið at vita, hvat landsstýrið hevur í kvittanum, so vit kunnu fáa eitt orðaskifti um heilsupolitikkin!

Tey flestu til vinstri fyri miðjuna í politiska spektrumum hava roknað við, at eitt ella annað grunnbrot fór at taka seg upp á almannakøinum. Og her meinar Ó. B. at útreiðslurnar skulu ikki gjaldast yvir skattin, tí peningurin fer bert til hesar almennu byrokratarnar, sum liva av at skapa tørv. Nei,

istaðin skulu vit hava eina tryggingarskipan. Tað merkir, at í framtíðini skulu fólk hvønn mánað gjalda eitt gjald til eina eftirløn — fólka-pensión skal jú avskaffast —, eitt gjald fyri møgulega lamsipensión, eitt gjald fyri sjúkradagpening, eitt gjald fyri barnburð o. s. fr.

Men hvør hevur yvirskot — bæði peningaliga og moralskt — at gjalda hesar tryggingar. Tað vanliga fólk. Ella tey sum eru betur fyri peningaliga? Er lyndi ikki so í fólk, at tað fyrst fer materialistiska ynskistan, sum kapitalurin skapar, í gjøgnum, áðrenn nakrar tryggingar verða teknadar? Ikki tí eg undirmerki fólk, men tað seinra er fryktandi. Ein slík broyting á almannakøinum er eitt afturstig fyri vanliga fólk, meðan tey, sum betur eru fyri, og sum tí — kanska — gjalda lutfalsliga meira yvir skattin, sleppa biligari!

Tey flestu munnu ássanna, at øll lógáva og allir samfaglsins tættir eiga at endurskoðast og lagast til orku samfaglsins — men grundað á tann tankan, at allar broytingar eiga og skulu gagna heildini.

Er tað nú neyðugt at gera so nógv burtur úr oddagreininum í einum Dagblaði. Hatta er jú bara Óli Breckman. Víst so, men minnst til, at hann hevur »borgarliga alternativíð« fullkomiliga í síni hulu (køldu?) hond! Og maktgirnd, og lyndi at ganga egnar leiðir hevur hann víst seg at hava. Tí, takið ikki støðuna ov lætt, og latið standa til.

Stríðist móti tí afturhalds-politikki, sum er í eygssjón.

Sosialistur

Stórt niðurlag

Dimmalætting skal halda uppat við at spilla sosialistarnar og tjóðveldisflokkin út.

Tí til komandi valg verður tað teimum eitt stórt niðurlag. Tað skulu vit garantera teimum fyri, halda teir ikki uppat. Siðani skulu vit takka

sosialistunum og tjóðveldisflokkinum fyri ta tíð, teir sótu úti á Tinganesi.

Tað var ein uppbyggjandi og ógloymandi tíð fyri Føroya fólk og Føroya land.

Ein útróðrarmaður í Skopun

Sendið
lesarabrøv
til sosialin